

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

LÕPLIK
A6-0090/2007

28.3.2007

RAPORT

Eluaseme- ja regionaalpoliitika
(2006/2108(INI))

Regionaalarengukomisjon

Raportöör: Alfonso Andria

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	10
MENETLUS	14

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

eluaseme- ja regionaalpoliitika kohta (2006/2108(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse struktuurifonde perioodil 2007–2013 reguleerivaid õigusakte;
- võttes arvesse oma 26. septembri 2006. aasta resolutsiooni linnakeskkonda käsitleva temaatilise strateegia kohta¹;
- võttes arvesse oma 13. oktoobri 2005. aasta resolutsiooni linnadimensiooni kohta laienemise kontekstis²;
- võttes arvesse nõukogu 12. veebruari 2001. aasta resolutsiooni arhitektuuri kvaliteedi kohta linna- ja maakeskkonnas³;
- võttes arvesse komisjoni teatist „Ühtekuuluvuspoliitika ja linnad: linnade ja linnastute panus piirkondade majanduskasvu ja tööhõivesse” (KOM(2006)0385);
- võttes arvesse komisjoni teatist linnakeskkonda käsitleva temaatilise strateegia kohta (KOM(2005)0718);
- võttes arvesse komisjoni 22. juuni 2005. aasta rohelist raamatut "Energiaõhusus ehk kuidas saavutada vähemaga rohkem" (KOM(2005)0265);
- võttes arvesse 7. detsembri 2005. aasta Bristolis lepitud, milles tuuakse kaheksa jätkusuutliku linna tunnuse seas ära hästi kavandatud ja teostatud kvaliteetne linnakeskkond;
- võttes arvesse Strasbourgis 3. mail 1996. aastal allkirjastatud Euroopa Nõukogu sotsiaalharta täiendatud versiooni (STE 163);
- võttes arvesse 26. aprillil 2006. aastal Euroopa Parlamendi fraktsioonidevahelise linna-eluasemetega tegeleva töörühma (Urban-Logement) poolt vastu võetud Euroopa eluasemehartat;
- võttes arvesse 31. maist kuni 11. juunini 1976. aastal Vancouveris toimunud ÜRO inimasustuse konverentsil (Habitat I) vastu võetud Vancouveri inimasustuse deklaratsiooni;
- võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust (345/2006) ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust (407/2007), vastavalt kodukorra artiklitele 117 ja 118;

¹ *Vastu võetud tekstid*, P6_TA(2006)0367.

² ELT C 233 E, 28.9.2006, lk 127.

³ EÜT C 73, 6.3.2001, lk 6.

- võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
 - võttes arvesse regionaalarengukomisjoni raportit (A6-0090/2007),
- A. arvestades, et taskukohase hinnaga korraliku eluaseme puudumine mõjutab vahetult kodanike elu, piirates nende sotsiaalse integratsiooni võimalust ja liikuvust nii linna- kui ka maapiirkondades;
 - B. arvestades, et paljudel Euroopa Liidu linnadel on suured probleemid eluaseme tasandil, näiteks sõltuvalt piirkonnast ja riigist kas ülepakkumine või ebapiisav pakkumine, kodutus, ostu- ja hoolduskulude suur tõus, hoonete halb seisukord; arvestades, et halb hooldamine viib sageli olemasolevate elamute lammutamiseni, mis võib integreeritud arengustrateegia puudumisel põhjustada uut ebavõrdsust linnaplaneerimise osas;
 - C. arvestades, et eluaseme küsimust linnades tuleks vaadelda linnaplaneerimise laiemas kontekstis ning seega seotuna mõnede linnaosade vaesumise, keskkonna halvenemise (õhu- ja veereostus, müra, jäätmed, ülekoormatus jms), avalike teenuste mittetoimimise, ligipääsetavuse, turvalisuse jms probleemidega;
 - D. arvestades, et eluaseme soetamise raskused on sotsiaalse segregatsiooni ja getostumise põhjused;
 - E. arvestades, et demograafilised muutused ning rahvaarvu vähenemine võib teatud piirkondades viia eluaseme nõudluse languse, korterite tühjenemise ja eelkõige kultuuriliste infrastruktuuride lagunemiseni, mille tagajärjel langeb asjaomaste linnaosade elukvaliteet ja sinna jäävad elama enamasti sotsiaalselt ebasoodsas olukorras elanikerühmad;
 - F. arvestades, et madalate sissetulekute, kõrgete energiahindade ning puudulike kütte- ja isolatsioonisüsteemide kombinatsioon kutsub esile energiavaesust ja juurdepääsu puudumist energiale;
 - G. arvestades, et eluaseme problemaatika ei piirdu vaid elamuehitusega, vaid hõlmab ka sotsiaalset infrastruktuuri (kultuurikeskused, raamatukogud, staadionid, kokkusaamispaigad jne), mis on oluline sotsiaalse kaasamise tegur ning mis aitab võidelda suurtes linnastutes laialdaselt levinud võõrandumistundega;
 - H. arvestades, et sotsiaalne tõrjutus on vastuolus Euroopa sotsiaalmudeliga;
 - I. arvestades, et säilitada tuleb linna- ja linnaosakeskuste elujõud, samuti muinsuskaitse alla kuuluvate hoonete olemus;
 - J. arvestades, et valglinnastumine tekitab hulgaliselt sotsiaal- ja majandusprobleeme, mis puudutavad transporti (ühistranspordi ülekoormatus, sõltumine sõiduautodest), keskkonnakaitset (kasvav energiatarbimine, saastus) ning teenuste kättesaadavust;
 - K. arvestades tööstustegevuse käigus saastatud alade taaselustamise ning taaskasutamise ja rohealade kaitse tähtsust;
 - L. arvestades, et ühtekuuluvuspoliitika rahastamisvahendid aitavad kaasa linnaalade arengu

taaselustamisele, soodustades avalike kohtade korrastamist, turvalisust suurendavate ja kuritegevust ennetavate meetmete rakendamist ning vee ja energia tõhusat kasutust soodustavate meetmete arendamist ning sotsiaalse lõimumise toetamist jms;

- M. arvestades suurte kokkupandavate ehitistega seonduvaid spetsiifilisi probleeme nii elamu kvaliteedi kui ka infrastruktuuride kaasajastamise osas (hooldus- ja renoveerimistööde ning sobiva tehnika- ja tehnoloogiaalase uurimistegevuse rahastamine);
- N. arvestades, et uus Euroopa Regionaalarengu Fondi määrus on muutnud eluaseme uutes liikmesriikides mitmetel erijuhtudel abikõlblikuks¹;
- O. arvestades eluaseme omandiprobleeme, mis on eelkõige tingitud mõnedes liikmesriikides nii üüritingimuste kui ka omandiõiguse ülemineku mitteamjakoosast reguleerimisest;
- P. arvestades teadusuuringute seitsmendat raamprogrammi²;
- Q. arvestades koostöös Euroopa Investeeringufondi (EIF) ja Euroopa Investeeringupangaga (EIP) käivitatud finantsalgatusi JEREMIE³ ja JESSICA⁴;
- R. arvestades, et elamusektor on oluline tööhõiveallikas nii ehitusvaldkonnas kui ka renoveerimise, ümberehituse ning kohalike ja finantsteenuste valdkonnas;
- S. arvestades, et tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervishoiu ja tarbijakaitse küsimuste nõukogu tõstis kodutute ja eluasemega seotud tõrjutuse probleemid Euroopa sotsiaalse kaasamise ja sotsiaalkaitse strateegias prioriteetselt kohale;
- T. arvestades, et sotsiaalkorteritesse investeerimisel on praegu ja edaspidi tähtis koht eluaseme tagamisel neile, kellele eluasemeturg ei ole muul viisil kättesaadav,
- 1. on seisukohal, et õigus mõistliku hinnaga adekvaatsele eluasemele on üks olulisi põhiõigusi, mida tunnustatakse paljudes rahvusvahelistes hartades ja liikmesriikide põhiseadustes;
- 2. on seisukohal, et eluasemete renoveerimine sotsiaalsetel ja energiatõhususe eesmärkidel ei ole üksnes linna probleem, et asjakohaselt tuleb käsitleda praegu maapiirkondade ees seisvaid laiaulatuslikke eluasemega seotud küsimusi ja seda eriti uutes ühtekuuluvusriikides;
- 3. nõuab Euroopa tasandil kvaliteedinäitajate kindlaks määramist, mille alusel määratleda adekvaatse eluaseme mõiste;
- 4. rõhutab, kui tähtis on, et EL võtaks Euroopa Parlamendi fraktsioonidevahelise linna

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1080/2006 Euroopa Regionaalarengu Fondi kohta; artikli 7 lõige 2 ning põhjendused 5 ja 6.

² Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmes raamprogramm (2007–2013).

³ *Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises* (Euroopa ühisressursid mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele).

⁴ *Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas* (ühine Euroopa toetus jätkusuutlikeks investeeringuteks linnapiirkondades).

eluasemetega tegeleva töörühma töö põhjal ja esindatud fraktsioonide poolt vastuvõetud harta alusel vastu Euroopa eluasemeharta;

5. rõhutab vajadust tugevdada Lissaboni strateegia kontekstis õigust eluasemeabile ning kõiki muid sotsiaalõigusi, et töötajate liikuvus saaks tegelikkuseks;
6. loodab, et otsustajad riiklikul ja kohalikul tasandil võtaksid meetmeid, et parandada esimese eluaseme kättesaadavust noortele;
7. palub komisjonil võtta eluasemeteema linnade ja piirkondade jätkusuutliku arengu arutellu ning linnamõõtmepoliitikate kooskõlastamiseks asutatud talitustevahelise töörühma töökavasse;
8. rõhutab turvaküsimuste tähtsust:
 - seoses kuritegevusega, eriti vähem soodsas olukorras olevates linnaosades,
 - seoses hoonetega (ehitus- ja kasutusstandardid),
 - seoses elektri ja gaasi infrastruktuuriga, vee, kanalisatsiooni ning küttega (olemasolevate süsteemide ja kasutatavate ümberehitamistehnoloogiate ohutus ning vananenud kanalisatsioonisüsteemide väljavahetamine);
9. leiab samuti, et erinevaid jätkusuutliku arengu mõõtmeid (solidaarsus, keskkond ja energia), juurdepääsu, tervishoidu, turvalisust ja tarbimiskvaliteeti tuleks käsitleda sidusalt ning tagada, et kulud eluaseme olukorra parandamiseks oleks vastavuses leibkondade võimalustega;
10. rõhutab kultuurikeskuste, kultuuridevahelise dialoogi ning mitmeid linnaosi hõlmavate ühisprojektide tähtsust, sest need võimaldavad toetada erinevate linna, eeslinnade ja lähedalasuvate maapiirkondade kogukondade integratsiooni;
11. rõhutab vajadust arvestada maapiirkondade eluasemetega seotud eriomase probleemistikuga, et soodustada ruumilise planeerimise tasakaalustatud poliitikat, mis hoiab ära maapiirkondade eraldatuse ja tühjenemise, eriti arvestades rohkete raskustega, nagu isikute väike sissetulek, hajutatud ja vananenud elamispinnad, üüripindade, sotsiaalpindade ja muu elamispinna puudumine;
12. juhib tähelepanu ka väikelinnade eluasemega seotud küsimuste eripärale; leiab, et viimased on maapiirkondade elanike jaoks ligitõmbavad mitte üksnes pakutavate töökohtade tõttu, vaid ka seetõttu, et need pakuvad kõrgemat hariduse ja kutseõppe taset ning vastavad tervishoiu- või kultuurivaldkonnas esitatavatele nõudmistele; rõhutab, et väikelinnade nimetatud rolli tuleb toetada, sest see on tihedalt seotud maapiirkondade ümberstruktureerimisega, eeskätt tervishoiuteenuste ja keskhariduse valdkonnas ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate arengu, turismi, kuurortide jms alal;
13. leiab, et maapiirkondades tuleb pakkuda stiimuleid, mis julgustavad omandama, taastama ja uuendama vanu hooneid, toetada riiklikke ja eraasutusi, mis pakuvad nõuandeid ja individuaalset nõustamist eraisikutele ja äriinimestele, kes tahavad paikseks jääda, ning parandada riiklike ja eraõiguslike uute ning remonditud sotsiaaleluasemete pakkumist;
14. julgustab komisjoni teostama uuringut ning liikmesriike parandama andmete kogumist

eluaseme kulude ja nõudluse ning kinnisvaraturu osas üldiselt, võttes arvesse eluasemete hõivatuse ebahühtlust, traditsiooniliste perekonnastruktuuride muutumist ja noorte erilist olukorda, rahvastiku vananemist ning rahvastiku arvu vähenemist; kutsub liikmesriike üles elamuprojektide planeerimisel ja ümberkorraldamisel ning andmete kogumisel võtma arvesse tehniliste, sotsiaalsete, kultuuriliste ning transpordialaste infrastruktuuride olukorda ja juurdepääsu nendele;

15. rõhutab, et subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt tuleb tegeleda eluasemega seotud probleemide kui riigisisese küsimusega valdavalt kohalikul tasandil ja toetada sellest lähtuvalt kohalikke omavalitsusi;
16. on seisukohal, et eluaset mõjutavate tegurite keerukust silmas pidades tuleks omaks võtta terviklik subsidiaarsuse ja läheduse põhimõtetel rajanev lähenemisviis, mis tagaks erinevate eluaseme kättesaadavust soodustavate, ehituskvaliteeti, kõikide põlvkondade elukvaliteeti ning nii linna- kui ka maakeskkonna köitvust parandada võimaldavate tegurite samaaegse sisseseadmise;
17. juhib tähelepanu asjaolule, et kuivõrd enamik sotsiaaleluasemetest ei asu tervishoiu seisukohast eriti soodsas keskkonnas ning kuivõrd nende kvaliteet ei võimalda tagada häid elutingimusi, tuleks mitte üksnes toetada eluasemete arengu rahastamist Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest, vaid parandada samas ka sotsiaaleluasemete elanike tervishoiu- ja keskkonnatingimusi ning seeläbi ka nende elukvaliteeti;
18. on ka seisukohal, et tervikliku lähenemisviisiga on rohkem võimalusi kordaminekuks, kui seda rakendavad kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused, kes suudavad tagada tervikliku lähenemise, linnastus rakendatavate poliitikate ja algatuste optimaalse kooskõlastuse ning kõnealuse linnastu arengu pikaajalise nägemuse; julgustab seetõttu liikmesriike vastavalt nõukogu 11. juuli 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1083/2006 (millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta) artiklile 11 kaasama linnu tegevusprogrammide raames abikõlblike linnameetmete kaasrahastamiseks mõeldud struktuurifondide kavandamisse ja haldamisse ning delegeerima neile nende rakendamise;
19. kutsub liikmesriike ja/või kohalikke ametiasutusi üles tagama, et ühenduse toetusi saavate eluasemeprogrammide väljatöötamisel teostaksid kohalikud ametiasutused eesistujariigi Soome esitatud ettepaneku „Tervis kõikides poliitikates” (*Health in all policies*) alusel tervisele avaldatava mõju hinnangu, et luua sotsiaalselt tõrjutud isikutele tervislik elukeskkond;
20. rõhutab eri tasandite kohalike ja piirkondlike ametiasutuste ning valitsusorganite vahelise dialoogi ja kooskõlastuse vajadust, et tagada riikliku toetuse sidusus ja sotsiaalselt vastutustundlik tegutsemine ning toetumine horisontaalsele (pöörates tähelepanu kõikidele ühenduse eluasemega seotud poliitikavaldkondadele), vertikaalsele (osapoolte vahel, kes tegelevad eluaseme küsimustega erineval – üleeuroopalisel, siseriiklikul või kohalikul – tasandil) ning kombineeritud (riigiasutuste, sotsiaal-majanduslike osaliste ja kodanikuühiskonna vahel) kooskõlastusele; nõuab ka püsielanike ja nende organisatsioonide laialdast kaasamist, et jõuda ühiste otsusteni linnakeskkonna taaselustamise, uuendamise, halduse ja säilitamise alases tegevuses;

21. ergutab eluaset mõjutavate rahavoogude ja poliitikate suuremat kooskõlastamist, pidades eelkõige silmas Euroopa Regionaalarengu Fondist, JESSICA ja JEREMIE rahastamisvahenditest ning teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendast raamprogrammist ja muudest ühenduse, siseriiklikest, piirkondlikest ja kohalikest eluaseme ja linna renoveerimise aladest algatustest toetust saavate meetmete vastastikust täiendavust ning eeskätt linna ajalooliste kvartalite elumajade kaasajastamist ja uuendamist;
22. loodab ühtekuuluvuspoliitikat reguleerivate määruste 2009. aastaks kavandatud läbivaatamise taustal, et kuna vajadus eluasemete järele on kogu Euroopat puudutav üldine kriitiline küsimus, avatakse taas arutelu ühenduse sotsiaalkorterite renoveerimiseks ette nähtud fondidele juurdepääsu laiendamise üle kõikidele liikmesriikidele, mille eesmärgiks on säästa energiat ja kaitsta keskkonda ning mis seni kehtib vaid teatud riikide puhul; palub komisjoni ja Euroopa Investeeringuspanka, et algatust JESSICA rakendatakse kõikides riikides võrdsetel alustel, hõlmates ka eluasemeküsimustega tegelemist integreeritud arengule keskenduva lähenemisviisi raames;
23. julgustab asjaomaseid liikmesriike täielikult ära kasutama Euroopa Regionaalarengu Fondist eluaseme valdkonnas antavaid vahendeid;
24. palub komisjonil struktuurifondide kasutamist kontrollides jälgida, et Euroopa struktuurifondidest rahastatud elamuehituse raames võetaks täielikult arvesse määruse nr 1080/2006/EÜ põhjendust 6 ja et riigiabi põhimõtte kohaselt tagaks riigi toetatud elamuehitus koos sotsiaalkorterite ja üüri piirmääradega sobiva eluaseme sotsiaalselt ebasoodsas olukorras elanikerühmadele;
25. kinnitab oma toetust riigiasutuste, sotsiaal-majanduslike osaliste ja kodanikuühiskonna vahelise partnerluse tugevdamisele ja rõhutab avaliku ja erasektori partnerluse olulisust, eelkõige kokkupandavate majade kaasajastamisel ja tööstuspiirkondade taastamisel;
26. toetab komisjoni algatatud kampaaniat säästva energia toetuseks, mille eesmärk on äratada Euroopa kodanike huvi koduse energiatarbimise vähendamise vastu; julgustab ka komisjoni viima energiatõhususe tegevuskava raames läbi ulatuslikku teavituskampaaniat;
27. palub komisjonil hõlbustada uute tehnoloogiate ja tõhusamate ehitustoodete kasutamist elamusektoris, mis võimaldavad vähendada energiatarbimist;
28. palub komisjoni arendada SAVE programmi¹ raames tõhusalt edasi sotsiaalelamusektori katseprojekti, et soodustada ja levitada valitud energiatõhususe alaseid näidisprojekte;
29. rõhutab eluasemepoliitikaalaste heade tavade vahetamise tähtsust ja julgustab komisjoni arendama välja URBACT programmi raames sisse seatud eluasemetega sarnaste eluasemete temaatilisi võrgustikke; sellega seoses märgib huviga komisjoni algatust „Piirkonnad majandusmuutustes” (KOM(2006)0675) ja ootab selle algatuse rakenduseeskirjade esitamist;
30. julgustab komisjoni looma kõikides ELi ametlikes keeltes veebilehekülge, mida saaks

¹ SAVE – mitmeaastane programm energiatõhususe edendamiseks

kasutada koostöö- ja teabevahetusfoorumina ning heade tavade vahetamiseks sarnaselt Euroopa linnapoliitika teabekeskuste võrgule (EUKN – European Urban Knowledge Network);

31. palub komisjonil koostada uuring, milles esitatakse pädevuste ja vastutuse jagunemine siseriiklike, piirkondlike ja kohalike tasandite vahel ning eluaseme õiguslik raamistik kõikides liikmesriikides; on veendunud, et niisugune uuring võimaldaks teha teadlikke otsuseid ja määrata kindlaks ELi võimalikud tegevusväljad eluasemete osas, et tagada ühenduse meetmete tõeline lisandväärtus, võrreldes siseriiklike, piirkondlike ja kohalike meetmetega;
32. toetab kindlalt kõikidel tasanditel bürokraatia vähendamise ideed, et muuta ruumiline planeerimine ja haldamine tõhusamaks;
33. rõhutab spetsialistide kohapealse koolitamise tähtsust, mis hõlmab linnaplaneerimis-, ehitus-, uuendamis-, haldamis- ja olemasolevate ehitiste säilitamise alast eriettevalmistust, ja tervitab koolitusmeetmete rahastamist Euroopa Sotsiaalfondist (ESF);
34. rõhutab, kui oluline on, et maakasutusega tegelevad ametiasutused võtaksid ruumilise planeerimise poliitika kindlaksmääramisel, tegevuste planeerimisel ja nende rakendamisel arvesse puudega inimeste ligipääsetavust elamutele, avalikele teenustele ja linnatranspordile ning kavandaksid lastele ja noortele mängu- ja puhkeväljakuid;
35. julgustab EIP rühma ja komisjoni looma JEREMIE raames ja kooskõlas algatusega JESSICA strateegiat hoonestussektori arengu stimuleerimiseks, peamiselt uutes liikmesriikides, mis oleks struktuuriabi eluaseme arendusele ja kaasaks kohalike ja piirkondlike ressursside mobiliseerimist linnaarendusprojektide osas;
36. julgustab riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi kindlaks tegema linnade ja territooriumide olukordade mitmekesisust liikmesriikides ning vaatama üle oma eluasemepoliitikat vastavalt jätkusuutlikkuse põhimõttele;
37. kutsub riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi üles tegelema kiireloomuliselt ühe eluasemepoliitika prioriteetsema küsimuse, nimelt kodutute probleemi lahendamisega;
38. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele, Regioonide Komiteele ning Majandus- ja Sotsiaalkomiteele.

SELETUSKIRI

Kuigi asutamisleping ei omista Euroopa Liidule erilist pädevust eluaseme valdkonnas, on mitmetel ühenduse poliitikavaldkondadel (eriti keskkonna-, energia-, transpordi- ja sotsiaalpoliitikavaldkonnas ning ühisturu meetmete puhul) otsene või kaudne mõju eluaseme tingimustele erinevates ELi liikmesriikides.

Uus Euroopa Regionaalarengu Fondi määrus ajavahemikuks 2007–2013 on siiski muutnud eluaseme uutes liikmesriikides mõningatel juhtudel, mis on esitatud artikli 7 lõikes 2 ning põhjendustes 5 ja 6, abikõlblikuks, andes seega *de facto* ELile selles valdkonnas osalise vastutuse.

Eluasemeteema kuulub lisaks sellele palju laiemasse arutluse linnade ligitõmbavuse üle nende kasvupotentsiaali tugevdamise ja töökohtade loomise ning järelkult Lissaboni kava elluviimisele kaasaitamise kontekstis. Linnade panust majanduskasvu ja töökohtade loomisse väärtustatakse ka ühenduse ühtekuuluvuspoliitika strateegilistes suunistes.

Euroopa Parlament on väljendanud oma arvamust sellel teemal mitmetes resolutsioonides¹, pooldades konkreetseid meetmeid, mis stimuleerivad linnakeskkonna arengut ning kohalike otsustajate suuremat vastutust, kelle kohuseks oleks rajada linna juhtimis- ja transpordikavad elukvaliteedi parandamiseks oma linnades.

Lõpuks määratleb 26. aprillil 2006. aastal Euroopa Parlamendi fraktsioonidevahelise linnaeluasemetega tegeleva töörühma (Urban-Logement) poolt vastu võetud Euroopa eluasemeharta eluaseme kui esmase vajaduse, sotsiaalse põhiõiguse vastavalt Euroopa ühiskonnamudelile ning kui inimväärikuse elemendi.

Sellega seoses on oluline määratleda eluasemele mõju avaldavad tegurid, et ellu viia sotsiaalselt vastutustundlikku poliitikat ja muuta eluase kõigile kättesaadavaks. Tuleb kõrvaldada ruumilise segregatsiooni ja getostumise nähtused ning astuda vastu elanikkonna vananemisega seotud sotsiaal-majanduslikele väljakutsetele, tehes eluasemest linnade jätkusuutliku arengu üldisema eesmärgi.

Käesolev raport teeb ettepaneku keskendada eluaseme arutelu kolmele peateljele:

1. sotsiaalne mõõde
2. keskkonna- ja energeetikamõõde
3. kooskõlastusmõõde

1. Sotsiaalne mõõde

Jõukohase hinnaga korraliku eluaseme puudumine, samas kui Euroopa eluasemeharta käsitleb seda kui põhiõigust, mõjutab vahetult kodanike elu, piirates nende sotsiaalse kaasamise võimalust ning nende valikuid hariduse, kutseõppe ja erialase arengu osas.

See avaldab omakorda mõju konkurentsivõimele, tööhõivele ja majanduslikule arengule üldiselt. Eluaseme hinnad on viimasel aastakümnel pidevalt tõusnud peaaegu kõikides ELi riikides. Selle hinnatõusuga on kaasnenud leibkondade ostujõu vähenemine muude hüvede

¹ Euroopa Parlamendi resolutsioon linnakeskkonna temaatilise strateegia kohta (2006/2061(INI)) ja Euroopa Parlamendi resolutsioon linnadimensiooni kohta laienemise kontekstis (2004/2258(INI)).

tarbimisel, mis pidurdab pikas perspektiivis jätkusuutlikku majanduskasvu.

Eelkõige tekitavad sotsiaalse eraldumise probleeme eluaseme kättesaadavus ja selle kvaliteet: vähemkindlustatud elanikud jäävad probleemsetele aladele ning jätkavad sinna suundumist, samas kui kõige jõukamad lahkuvad muudesse linnaosadesse. Selle raames tekivad ka kodutuse ja nii teistest Euroopa Liidu piirkondadest kui ka kolmandatest riikidest tulnud sisserändajate sotsiaalse kaasamise küsimused ning äärelinnade probleem, mis avaldub korduvates vägivallapuhangutes paljude liikmesriikide linnades.

Selles kontekstis võib kultuur olla oluliseks linnade ja nende äärelinnade eri kogukondade lõimumist soodustavaks vahendiks. Kultuurikeskuste loomine või linnaosadevaheliste koostööprojektide elluviimine võib samuti võimaldada kultuuridevahelist dialoogi, eriti nendes linnades ja äärelinnades, kus immigrantide osakaal või integratsiooniprobleemaatika on suurem. Järelikult on oluline kaasata kultuuriline tegevus linnaplaneerimise ja taaselustamise terviklikku lähenemisviisi.

Sotsiaalne tõrjutus on vastuolus Euroopa sotsiaalmudeliga, mille eesmärgiks on pakkuda igale kodanikule tulevikuväljavaated. Seega on vajalik tagada suurem sotsiaalne ühtekuuluvus ja soodustada eriti noorte ja vanemate inimeste kaasamist. Siinkohal on võtmetähtsusega ka suhete parandamine ajalooliste keskuste ja äärelinnade, rikaste ja vaeste linnapiirkondade ning linnaterritooriumi ja tagamaa vahel.

Tuleb samuti märkida, et elamusektor on oluline tööhõiveallikas nii ehituse valdkonnas kui ka renoveerimise, ümberehituse, kohalike ja finantsteenuste valdkondades.

2. Keskkonna- ja energeetikamõõde

Linnaelamu arengustrateegia kuulub linnaarengu üldstrateegia laiemasse konteksti. Eluaseme probleemid ei piirdu ehituse ja ruumilise planeerimise küsimustega, vaid on mõjutatud tugevasti ka ebasobivast linnaplaneerimisest. Seetõttu muutuvad teatud linnaosad, mida mõjutavad keskkonnakahjustused (õhu- ja veereostus, müra, jäätmed, ülekoormatus jne) ning avalike teenuste mittetoimimine, ligipääsetavuse, turvalisuse jms probleemid, üha vähem ligitõmbavaks ning käivad alla.

Seda allakäiku suurendavad sageli energiaprobleemid. Kasvavate energiahindadega võivad kaasna küll ratsionaliseerimismeetmed (energiakokkuhoidu ja jätkusuutliku energia tarvituselevõttu soodustavate meetmete ja tehnoloogia rakendamine, uute energiaallikate arendamine jne), kuid teiselt poolt kutsuvad madalate sissetulekute, kõrgete energiahindade ning ebakohaste kütte- ja isolatsioonisüsteemide kombinatsioon esile „kütusevaesuse”¹ ja energeetilise tõrjutuse. On oluline märkida, et kõige suurem energiakokkuhoiu potentsiaal peitub elamusektoris, kus kokkuhoiupotentsiaal on hinnatavalt 27% kasutatavast energiast, nagu rõhutab Euroopa Komisjon oma energiaalases tegevuskavas.

Tuleb samuti märkida valglinnastumise mõju linnade seisundile. Kesklinnadest lahkumine ja äärealade linnastumine tekitavad hulgaliselt organisatsioonilisi probleeme, puudutades eriti transporti (ühistranspordi ülekoormatus, sõltumine sõiduautodest), keskkonnakaitset (kasvav energiatarbimine, sõiduautode põhjustatud saastus) ning teenuste kättesaadavust, mis mõjutab linna ning selle elanike sotsiaalset ja majanduslikku olukorda.

Elamute ligitõmbavus eeldab tõhusate, soodsate ja funktsionaalsete transpordivahendite

¹ „Kütusevaesusega” on tegemist, kui üle 10% sissetulekust kulub energiaarvete tasumiseks.

olemasolu, mis võimaldavad elu- ja töökoha vahelist ühendust. Seega on vajalik pakkuda kogu elanikkonnale sõiduautot asendavaid transpordivahendeid.

Lisaks on eluasemete puhul oluline hea ligipääsetavus teenustele (eelkõige sotsiaal- ja tervishoiu-, haridus-, kaubandus- ja avaliku halduse valdkondades). Selleks tuleb erilist tähelepanu pöörata ebasoodsamas olukorras olevatele linnaosadele, kus on sageli puudus kohalikest teenustest ja millel on halb ühendus kaugemate teenustega.

Euroopa linnade ligitõmbavuses on tähtis osa ka linna turvalisusel. Sellepärast on oluline välja töötada kuritegevuse vastu võitlemise poliitika, eriti ebasoodsamas olukorras olevates linnaosades. Avalike kohtade renoveerimine võib näiteks võimaldada kuritegevuse ennetamist ja parema turvalisuse tagamist. Sellise poliitika elluviimiseks on vajalik kvaliteetse teabe ja statistika kättesaadavus, mis võimaldab elluviidavat poliitikat sihipärasemaks muuta.

Tuleb samuti rõhutada nii elektri-, gaasi- ja veevarustuse kui ka kanalisatsiooni infrastruktuuride turvalisuse tähtsust nii juurdepääsu kui olemasolevate süsteemide ja kasutatavate ümberehitamistehnoloogiate turvalisuse osas. See kehtib eelkõige uute Kesk- ja Ida-Euroopa liikmesriikide puhul, kus olemasolevad hooned vajavad enamasti kehtivate ohutusnormidega vastavusse viimist.

3. Kooskõlastusmõõde

Selles kontekstis, kus eri probleemid ristuvad ja põimuvad, on vajalik kohandada terviklikku lähenemisviisi, mis, olles sügavalt juurdunud subsidiaarsuse ja läheduse põhimõtetele, tagaks samaaegse erinevate võtmetegurite rakendamise, et kindlustada elukvaliteet ja linnakeskkondade ligitõmbavus, järgides Lissaboni ja Göteborgi kavas sisalduvat ühist osalusmetoodikat.

Sellist lähenemist suudavad paremini ellu viia kohalikud ametivõimud, kes võivad tagada tervikliku nägemuse, optimaalse poliitika elluviimise ja algatuste kooskõlastamise linnastus ning linna arendamise pikaajalise nägemuse.

Selle lähenemise toetamiseks on vajalik rakendada järgmisi kooskõlastuse tüüpe: horisontaalset (kõikide eluasemega seotud ühenduse poliitikavaldkondade vahel), vertikaalset (osapoolte vahel, kes tegelevad eluaseme küsimustega erineval – üleeuroopalisel, siseriiklikul või kohalikul – tasandil) ja kombineeritud kooskõlastust (riigiasutuste, sotsiaal-majanduslike osaliste ning kodanikuühiskonna vahel). Lisaks peaks linnadel, piirkondadel ja liikmesriikidel olema võimalus kasutada eluasemepoliitika valdkonnas kogemuste ja heade tavade vastastikuse vahetamise süsteemi teadmiste ja kogemuste kohta, mis nad omandasid URBACTi programmi käigus, mis hõlmab praegu 17 temaatilist võrgustikku ja mitmeid tööühmi.

Eriti tuleb väärtustada ja levitada riiklike, piirkondlike ja kohalike asutuste poolt ellu viidud häid tavasid, et rakendada konkreetset eelpool nimetatud strateegiat, võttes arvesse erinevaid kontekste. Kõnealune süsteem aitab luua elukestva õppe tsükli ning on üks peamistest lisandväärtuse allikatest Euroopa tasandil.

Siiski, võttes arvesse valdkonna keerulisust ning vajadust kohalikul tasandil kavandada terviklik lähenemine ja see ellu viia, ei seisneks ühenduse panus ja lisandväärtus, võrreldes siseriiklike, piirkondlike ja kohalike ametivõimudega, mitte õigusaktide vastuvõtmises, mis ei pruugi vastata linnade erinevatele vajadustele, vaid pigem liikmesriikidevahelise heade tavade

vastastikuse vahetamise ja levitamise toetussüsteemi loomises.

MENETLUS

Pealkiri	Eluaseme- ja regionaalpoliitika
Menetluse number	2006/2108(INI)
Vastutav komisjon loa kinnitamisest istungil teada andmise kuupäev	REGI 18.5.2006
Arvamuse esitaja(d) Istungil teada andmise kuupäev	EMPL 16.11.2006
Arvamuse esitamisest loobumine otsuse kuupäev	EMPL 23.1.2007
Tõhustatud koostöö Istungil teada andmise kuupäev	
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	Alfonso Andria 2.5.2006
Endine raportöör / Endised raportöörid	
Arutamine parlamendikomisjonis	22.11.2006 22.1.2007
Vastuvõtmise kuupäev	20.3.2007
Lõpphääletuse tulemused	+: 45 -: 3 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Alfonso Andria, Stavros Arnautakis, Elspeth Attwooll, Tiberiu Bărbulețiu, Jean Marie Beaupuy, Rolf Berend, Jana Bobošíková, Antonio De Blasio, Vasile Dîncu, Gerardo Galeote, Iratxe García Pérez, Eugenijus Gentvilas, Pedro Guerreiro, Gábor Harangozó, Marian Harkin, Alain Hutchinson, Mieczysław Edmund Janowski, Gisela Kallenbach, Tunne Kelam, Evgeni Kirilov, Sérgio Marques, Miguel Angel Martínez Martínez, Yiannakis Matsis, Miroslav Mikolášik, Jan Olbrycht, Maria Petre, Markus Pieper, Wojciech Roszkowski, Elisabeth Schroedter, Stefan Sofianski, Grażyna Staniszevska, Catherine Stihler, Kyriacos Triantaphyllides, Oldřich Vlasák, Vladimír Železný
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Alfredo Antoniozzi, Jan Březina, Brigitte Douay, Den Dover, Emanuel Jardim Fernandes, Ljudmila Novak, Miroslaw Mariusz Piotrowski, Zita Pleštinská, Christa Prets, Toomas Savi, László Surján, Károly Ferenc Szabó, Nikolaos Vakalis
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	Věra Flasarová
Esitamise kuupäev	28.3.2007
Märkused (andmed on kättesaadavad ainult ühes keeles)	